

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету

д.і.н., професор _____ О.О. Нестуля

«___» _____ 2020 р.

ПРОГРАМА
фахових вступних випробувань

для вступу на навчання
за ступенем «Магістр»

Спеціальність 051 Економіка
Освітня програма «Економіка підприємства»

Рекомендовано до затвердження

на засіданні приймальної комісії

№ _____ від _____

Відповідальний секретар
приймальної комісії

_____ О.С. Куцевол

Упорядники: Рогоза М.Є., завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», д.е.н., професор;

Перебийніс В.І., професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», д.е.н., професор;

Кузьменко О.К., доцент кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н., доцент.

Рецензенти: Роскладка А.А., завідувач кафедри кібернетики та системного аналізу Київського національного торговельно-економічного університету, д.е.н., професор;

Карпенко Ю.В., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н., доцент.

Розглянуто на засіданні кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем
18 лютого 2020 р., протокол № 8

Зав. кафедри _____ проф. Рогоза М.Є.

Зміст

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Перелік питань, що виносяться на вступне випробування...	5
3. Критерії оцінювання.....	13
4. Список рекомендованої літератури.....	14

Пояснювальна записка

Освітньою програмою підготовки магістрів зі спеціальності 051 Економіка освітньої програми «Економіка підприємства» при вступі на навчання для випускників, що мають диплом за ступенем «бакалавра» за фахом «Економіка підприємства», передбачаються фахові вступні випробування.

Перелік питань для проведення вступних випробувань базується на навчальному матеріалі фундаментальних та спеціальних дисциплін, що вивчалися за ступенем «Бакалавр».

Мета фахових вступних випробувань. Вступ на навчання за ступенем «магістр» полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатися у ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі» за спеціальністю 051 Економіка освітньою програмою «Економіка підприємства».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньої програми «магістра» вступники мусять мати базову вищу освіту та здібності до володіння знаннями, уміннями і навичками у галузі природничо-наукових, загальноекономічних та спеціально-економічних наук.

Характеристика змісту програми. Програма фахових вступних випробувань спирається на освітньою програму підготовки бакалавра з напрямку «Економіка і підприємництво» за програмою професійної підготовки «Економіка підприємства» й спеціальністю 051 Економіка освітньою програмою «Економіка підприємства» та одночасно відбиває вимоги до студентів ступеня «Магістр», визначених у галузевих стандартах вищої освіти.

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію ПУЕТ та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

Перелік питань, що виносяться на вступні випробування

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання

1. Поняття терміну «економіка».
2. Поняття терміну «підприємство».
3. Глобальні напрямки діяльності підприємства.
4. Основні ознаки підприємства.
5. Відмінні особливості підприємства як економічної системи.
6. Цілі підприємства, вимоги до них.
7. Правове регулювання функціонування підприємств.
8. Предмет і методи вивчення дисципліни.
9. Некомерційна господарська діяльність.
10. Місія підприємства.
11. Характеристика конкретних напрямків діяльності підприємства.
12. Класифікація підприємств.
13. Організаційна структура підприємства.
14. Правовий господарський порядок в Україні, його конституційні основи.
15. Статут підприємства, його зміст.
16. Колективна угода, її основні аспекти.

Тема 2. Основи підприємницької діяльності

1. Загальні принципи господарювання, їх зміст.
2. Основні форми реалізації державою економічної політики.
3. Головні напрямки економічної політики держави.
4. Засоби та механізми регулювання господарської діяльності.
5. Сфери державного контролю та нагляду за господарською діяльністю.
6. Шляхи здійснення захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання і споживачів з боку держави.
7. Поняття підприємництва.
8. Сутність свободи підприємницької діяльності.
9. Принципи підприємницької діяльності.
10. Відповідальність суб'єктів господарювання.
11. Суб'єкти господарювання, їх склад.
12. Порядок утворення суб'єктів господарювання.
13. Характеристика і структура установчих документів.
14. Державна реєстрація суб'єктів господарювання.
15. Державна підтримка підприємницької діяльності.

Тема 3. Управління підприємством

1. Підстави для здійснення управління підприємством.
2. Реалізація прав власника щодо управління підприємством.
3. Правові засади управління підприємством.
4. Основні функції найманого керівника підприємства.

5. Правові аспекти звільнення найманого керівника підприємства.
6. Трудовий колектив, його роль в управлінні підприємством.
7. Менеджмент як система управління підприємством.
8. Головні завдання і наукові принципи менеджменту.
9. Функції менеджменту, їх характеристика.

Тема 4. Персонал

1. Поняття «трудові ресурси», їх категорії.
2. Персонал підприємства.
3. Класифікація персоналу за Класифікатором професій.
4. Чинники, що впливають на формування персоналу підприємства.
5. Категорії «професія», «спеціальність», «кваліфікація».
6. Система показників характеристики персоналу.
7. Управління персоналом, його етапи.
8. Джерела набору та поповнення персоналу підприємства.
9. Концепція якості трудового життя, її елементи.

Тема 5. Капітал і основні засоби

1. Поняття капіталу підприємства.
2. Майно підприємства, джерела його формування.
3. Володіння і користування природними ресурсами.
4. Державні гарантії захисту майнових прав суб'єктів господарювання.
5. Поняття оборотних активів.
6. Характеристика основних засобів підприємства.
7. Економічна сутність основних засобів.
8. Характеристика майна невиробничого призначення.
9. Оцінка основних засобів, її види.
10. Класифікація основних засобів.
11. Характеристика груп основних засобів для встановлення норм амортизації.
12. Форми та методи амортизації, їх характеристика.
13. Структура основних засобів, її види.
14. Чинники, що впливають на зміну структури основних засобів.
15. Фізичне та економічне спрацювання основних засобів.
16. Система показників ефективності використання основних засобів.
17. Основні напрямки відтворення основних засобів.
18. Резерви інтенсифікації відтворення основних засобів підприємства.

Тема 6. Інвестиційні ресурси

1. Поняття інвестицій, їх класифікація.
2. Інвестиції та капіталовкладення: відмінні і спільні риси.
3. Інвестиційна політика підприємства.
4. Суб'єкти і об'єкти інвестиційної політики.
5. Передумови підвищення ефективності інвестиційної діяльності.

6. Правове регулювання інвестицій.
7. Державне регулювання інвестиційної діяльності підприємства.
8. Поняття інвестиційного менеджменту.
9. Завдання інвестиційного менеджменту.
10. Функції інвестиційного менеджменту.
11. Чинники, що впливають на обсяги інвестицій.
12. Джерела формування інвестиційних ресурсів.

Тема 7. Інноваційні процеси

1. Традиційні виробничі процеси, їх характеристика.
2. Інноваційні виробничі процеси, їх характеристика.
3. Зміст інноваційних процесів на підприємстві.
4. Розвиток економічної теорії інноваційного розвитку.
5. Основні типи інноваційних процесів.
6. Інновації та нововведення.
7. Класифікація інноваційних процесів.
8. Основні принципи, необхідні для реалізації інноваційних процесів.
9. Основні джерела інновацій.
10. Науково-технічний прогрес, його сутність.
11. Характеристика стадій науково-технічного прогресу.
12. Загальні напрямки науково-технічного прогресу.
13. Тенденції розвитку сучасних технологій.

Тема 8. Техніко-технологічна база підприємства

1. Поняття техніко-технологічної бази виробництва.
2. Структура техніко-технологічної бази.
3. Тенденції розвитку техніко-технологічної бази.
4. Технічний розвиток підприємства.
5. Форми технічного розвитку.
6. Оцінка технічного рівня підприємства.
7. Найбільш типові показники оцінки технічного рівня підприємства.
8. Характеристика етапів управління технічним розвитком підприємства.
9. Проблеми, на вирішення яких спрямований технічний розвиток підприємства.
10. План (програма) технічного розвитку підприємства.
11. Лізинг як форма розвитку техніко-технологічної бази виробництва.
12. Класифікація лізингу.
13. Права та обов'язки лізингодавця.
14. Права та обов'язки лізингодержувача.
15. Виробнича потужність підприємства, одиниці її виміру.
16. Види виробничої потужності, їх характеристика.
17. Принципи розрахунку виробничої потужності.
18. Чинники, що впливають на формування виробничої потужності підприємства.

19. Показники рівня використання виробничої потужності.

Тема 9. Організація виробництва

1. Поняття організації виробництва.
2. Поняття виробничого процесу.
3. Класифікація виробничих процесів.
4. Принципи організації виробничого процесу.
5. Технологічний процес.
6. Виробничий цикл, його структура.
7. Технологічні операції, способи їх поєднання.
8. Типи виробництва, їх порівняльна характеристика.
9. Потокове виробництво.
10. Технічна підготовка виробництва, її сутність.

Тема 10. Виробнича і соціальна інфраструктура підприємства

1. Поняття інфраструктури підприємства.
2. Виробнича інфраструктура.
3. Соціальна інфраструктура.
4. Значення виробничої інфраструктури.
5. Функціонування соціальної інфраструктури.
6. Необхідні умови здійснення виробничих процесів.
7. Функції системи технічного обслуговування виробництва.
8. Ремонтне господарство.
9. Форми організації ремонтно-профілактичних робіт.
10. Планово-запобіжний ремонт.
11. Поточний ремонт.
12. Капітальний ремонт.
13. Модернізація.
14. Інструментальне господарство.
15. Транспортне господарство.
16. Поняття вантажопотоку.
17. Енергетичне господарство.
18. Складське господарство.
19. Соціальна діяльність підприємства.
20. План соціального розвитку, його зміст.

Тема 11. Регулювання, прогнозування та планування діяльності

1. Здійснення державою економічної стратегії у сфері господарювання.
2. Законодавче забезпечення державного прогнозування.
3. Основні форми державного планування господарської діяльності.
4. Принципи державного регулювання економіки.
5. Методи державного регулювання економіки.
6. Основні функції державного регулювання економіки.
7. Види планів.

8. Основні принципи індикативного макроекономічного планування.
9. Державний бюджет, національні цільові фонди.
10. Поняття прогнозування розвитку (стану) підприємства.
11. Принципи процесу прогнозування.
12. Методи прогнозування.
13. Планування як функція управління.
14. Принципи планування.
15. Класифікація методів планування.

Тема 12. Виробництво продукції, її якість і конкурентоспроможність

1. Поняття продукції, показники її вимірювання.
2. Класифікація продукції.
3. Поняття маркетингу, його сучасна концепція, принципи та основні функції.
4. Виробнича програма, її відображення у бізнес-плані.
5. Служба матеріально-технічного забезпечення, її функції та роль у ресурсному обґрунтуванні виробничої програми.
6. Чинники, що враховуються при виборі постачальників ресурсів.
7. Формування запасів на підприємстві.
8. Якість продукції, її визначення.
9. Характеристика показників якості продукції.
10. Рівень якості, його види.
11. Методи визначення рівня якості.
12. Конкурентоспроможність продукції, її визначення.
13. Методи забезпечення якості.
14. Технічний контроль на підприємстві.
15. Сукупність нормативно-технічної документації для забезпечення якості.
16. Оцінка конкурентоспроможності продукції.
17. Основні чинники якості та конкурентоспроможності продукції.

Тема 13. Продуктивність, мотивація та оплата праці

1. Мотивація як основа поведінки людини.
2. Характеристика класичних моделей мотивації трудової діяльності.
3. Вимоги до системи мотивації трудової діяльності.
4. Методи мотивації.
5. Продуктивність економічної системи.
6. Рівень продуктивності праці.
7. Трудомісткість.
8. Одиниці вимірювання продуктивності праці.
9. Показники продуктивності праці.
10. Чинники зростання продуктивності праці.
11. Резерви зростання продуктивності праці.
12. Заробітна плата, принципи її формування.

13. Чинники, що впливають на формування заробітної плати.
14. Державне регулювання оплати праці.
15. Форми заробітної плати.

Тема 14. Витрати і ціни на продукцію

1. Собівартість продукції.
2. Витрати, їх економічні елементи.
3. Склад та структура витрат.
4. Калькулювання витрат.
5. Методи обчислення собівартості.
6. Управління витратами.
7. Центри відповідальності.
8. Сутність ціни.
9. Функції ціни.
10. Структура ціни.
11. Класифікація цін і тарифів.
12. Основні методи ціноутворення.

Тема 15. Результати і ефективність діяльності

1. Дохід, його види.
2. Надходження, що не визнаються доходами.
3. Класифікація доходу.
4. Прибуток, стадії його визначення.
5. Рентабельність, її види.
6. Чинники, що впливають на величину прибутку.
7. Показники оцінки господарських результатів підприємства.
8. Ефект, ефективність.
9. Класифікація видів ефективності.
10. Принципи формування системи показників ефективності діяльності підприємства.
11. Система показників ефективності виробництва.

Тема 16. Економічна безпека підприємства

1. Економічна безпека як економічна категорія.
2. Економічна безпека підприємства.
3. Класифікація видів економічної безпеки.
4. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства.
5. Аналіз рівня економічної безпеки.
6. Рівень економічної безпеки.
7. Джерела негативного впливу на економічну безпеку.
8. Цілі економічної безпеки.
9. Формування економічної безпеки.
10. Головні завдання служби безпеки підприємства.
11. Шляхи підвищення економічної безпеки.

12. Програма створення системи економічної безпеки підприємства.

Тема 17. Реструктуризація і санація підприємства

1. Сутність процесу реструктуризації підприємства, її мета.
2. Результати реструктуризації підприємства.
3. Види реструктуризації підприємств.
4. Основні напрямки реструктуризації підприємств.
5. Етапи проведення реструктуризації підприємств.
6. Альтернативні варіанти проведення реструктуризації підприємств.
7. Санація підприємств, її економічна сутність.
8. Класична модель санації підприємства.
9. Критерії вибору варіанту санації підприємства.
10. Способи санації підприємств, їх характеристика.

Тема 18. Банкрутство і ліквідація підприємств.

1. Визнання суб'єкта господарювання неспроможним.
2. Визначення банкрутства.
3. Суб'єкти банкрутства.
4. Кредитори неплатоспроможних боржників.
5. Причини банкрутства.
6. Характерні симптоми банкрутства підприємства.
7. Чинники банкрутства.
8. Процедури, що застосовуються до неплатоспроможного боржника.
9. Державна політика щодо запобігання банкрутства.
10. Оцінка ймовірності банкрутства.
11. Основні етапи порушення справи про банкрутство.
12. Основні причини ліквідації (припинення діяльності) підприємств.
13. Функції ліквідаційної комісії.
14. Наслідки визнання боржника банкрутом.
15. Способи реалізації майна боржника.
16. Черговість задоволення претензій кредиторів.

Критерії оцінювання знань

Оцінювання знань вступників проводиться за 200-бальною шкалою. При цьому використовуються такі критерії:

190-200 балів	Вступник дав правильну, вичерпну відповідь на поставлене питання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати власне ставлення до відповідних категорій, залежностей, явищ.
172-189 балів	Вступник у цілому відповів на поставлене запитання, але не зміг переконливо аргументувати власну відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, припустив несуттєву помилку у відповіді.
154-171 балів	Вступник отримує за правильну відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
134-153 балів	Вступник дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, показав задовільні знання літературних джерел.
100-133 балів	Вступник має неповне знання програмного матеріалу, але отримані знання відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
0-99 балів	Вступник дав неправильну відповідь, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури, ухилився від аргументації чи взагалі не відповів.

Екзаменаційний білет містить 2 теоретичних питання та 1 практичне завдання.

Список рекомендованої літератури

1. Господарський Кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Податковий Кодекс України: Кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Методичні рекомендації щодо формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: Наказ Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1.06.2000 р. № 1775-III. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Про обмеження монополізму і недопущенні несумлінної конкуренції в підприємницькій діяльності: Закон України від 18.02.92 р. № 2132-XII. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-17. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
13. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
14. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03.2003 р. № 3528-IV. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
15. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 03.12.1990 р. № 507-XII. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
16. 35 положень (стандартів) бухгалтерського обліку: збірник офіційних текстів законів станом на 1 лютого 2012 р. / Упоряд. Ю.І. Руснак – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 258 с.
17. Артим-Дрогомирецька З. Економічний ризик: навчальний посібник / З. Артим- Дрогомирецька. – Львів: Магнолія 2006, 2015. – 320 с.
18. Балабанова Л.В. Управління збутовою політикою: навчальний посібник / Л.В. Балабанова, Ю.П. Митрохіна. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 240 с.

19. Березін О.В. Стратегія підприємства: навчальний посібник / О.В. Березін, М.Г. Безпарточний. – К.: Ліра-К, 2010. – 224 с.
20. Березін О.В. Технічне забезпечення підприємства: навчальний посібник / О.В. Березін, С.Р. Вахтін, М.І. Дрогомирецька. – Суми: Університетська книга, 2012. – 336 с.
21. Березін О.В. Управління ціноутворенням: навчальний посібник / О.В. Березін, Ю.В. Карпенко. – Суми: Університетська книга, 2012. – 176 с.
22. Гиль О.О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: навчальний посібник / О.О. Гиль. – К.: Ліра-К, 2015. – 248 с.
23. Говорушко Т.А. Управління фінансовою санацією підприємства: підручник / Т. А. Говорушко. – К.: ЦУЛ, 2013. – 400 с
24. Данилюк М.О. Планування і контроль на підприємстві: навчальний посібник / М. О. Данилюк. – К.: Ліра-К, 2015. – 328 с.
25. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника. – Суми: Університетська книга, 2012. – 864 с.
26. Економіка підприємства: навч. посіб. / Н. Б. Юрченко, Р. С. Кравчук, І. Б. Запухляк, І. І. Василик. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. – 377 с.
27. Заблоцький Б.Ф. Економіка і організація інноваційної діяльності: навчальний посібник. / Б. Ф. Заблоцький. – 2-ге вид. – К.: Ліра-К, 2015. – 428 с
28. Захарченко В.І. Економіка підприємства: практикум (збірник задач і виробничих ситуацій): навч. посібник / В.І. Захарченко, М.М. Меркулов, Л.В. Ширяєва. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 144 с.
29. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 728 с.
30. Іванова В.В. Планування і контроль на підприємстві: навчальний посібник / В. В. Іванова. – Суми: Університетська книга, 2011. – 443 с.
31. Касьянова Н.В. Потенціал підприємства: формування та використання: підручник / Н. В. Касьянова. – К.: Ліра-К, 2013. – 248 с.
32. Левченко Ю. Г. Економіка та організація інноваційної діяльності: навчальний посібник / Ю. Г. Левченко. – К.: Ліра-К, 2015. – 448 с.
33. Мацибора В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник / В.І. Мацибора, В.К. Збарський, Т.В. Мацибора. – К.: Каравела, 2012. – 312 с.
34. Міценко Н. Г. Економіка підприємства: теорія і практикум: навчальний посібник / Н. Г. Міценко. – К.: Ліра-К, 2014. – 688 с.
35. Менеджмент і маркетинг: навчальний посібник / За ред. В.І.Перебийноса. - Полтава: ФОП Говоров С.В., 2007. – 344 с.
36. Мороз В. С. Організація виробництва: навчальний посібник / В. С. Мороз, А. С. Тельнов. – К.: Ліра-К, 2015. – 256 с.
37. Перебийніс В.І. Енергетичний менеджмент: навчальний посібник / В.І. Перебийніс. - Полтава: Інтер-графіка, 2004. – 232 с.
38. Перебийніс В.І. Операційний менеджмент: навчальний посібник / В.І. Перебийніс, В.В.Писаренко, О.М.Помаз, В.О.Василенко та ін. / За ред. В.І. Перебийноса. - Полтава: ПДАА, 2008. – 664 с.
39. Перебийніс В.І. Практикум з енергетичного менеджменту:

- навчальний посібник / В.І. Перебийніс. - Полтава: Інтер-графіка, 2004. – 96 с.
40. Портна О. В. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / О. В. Портна, Н. Ю. Єршова. – Львів: Магнолія 2006, 2015. – 312 с.
41. Селіверстова Л.С. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Л.С. Селіверстова, О.В. Скрипник; за заг. ред. С.М. Безругченко. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 274 с.
42. Шваб Л.І. Економіка підприємства: підручник / Л.І. Шваб. – К.: Каравела, 2011. – 416 с.
43. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навчальний посібник / Н. М. Яркіна – К.: Ліра-К, 2019. – 596 с.